

Моделювання системи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища

Ганна Шайнер¹

Опубліковано	Секція	УДК
30.07.2025	Освіта/Педагогіка	37.01

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17358180>

Анотація. Стаття присвячена презентації системи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища та характеристиці її компонентів. Запропонована система формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну середовища структурована за низкою підсистем, серед яких: цільова підсистема (мета і завдання); теоретико-методологічна (філософські, лінгвістичні, педагогічні, психологічні теорії; методологічні підходи); змістово-технологічна (стимулювально-виховна, пізнавально-інформаційна, комунікативно-діяльнісна, адаптаційно-інтегруюча, інноваційно-творча, діагностично-моніторингова, результативно-прогностична; предметно-мовний інтегрований зміст навчання (сутність професії дизайнера, різновиди й принципи дизайну, типологія будівель та функціональні особливості видів, новітні засоби дизайн-проектування, інтер'єр, оздоблювальні матеріали, освітлення, стильові рішення, що передбачає застосування мовних засобів його вираження, характерних для англомовного професійного дизайн-дискурсу (лексико-термінологічні одиниці, мовленнєві шаблони, граматичні структури) для коректного сприймання, розуміння, реалізації професійно-комунікативних завдань англійською мовою); форми організації навчання (практичні заняття, самостійна робота), а також сучасні методи навчання (стимулювання і мотивації, частково-пошуковий, дослідницький, контролю і самоконтролю, інтегровані, інтерактивні: творчі, проектні, проблемні, командні, інтерактивні, ситуативні завдання); засоби навчання (Електронний навчально-методичний комплекс, навчальний посібник “English for Designers”, цифрові дидактичні інструменти, зображення, таблиці, асоціативні схеми, ментальні карти, загадки, відеофрагменти, головоломки, кросворди тощо); діагностико-результативна (критерії: мотиваційно-ціннісний, змістово-інформаційний, діяльнісно-поведінковий, особистісно-рефлексивний та їхні показники, рівні сформованості іншомовної професійної компетентності (алгоритмічний, продуктивний, творчий), а також означений результат – позитивна динаміка у рівнях сформованості іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну середовища.

Ключові слова: іншомовна професійна компетентність; майбутній фахівець; дизайнер середовища; система; моделювання.

¹ доцент кафедри іноземних мов технічного спрямування, Національний університет «Львівська політехніка», ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0086-5579>

Modelling the system foreign language professional competence formation of future environmental designers

Annotation. The article is devoted to the presentation of the system for the formation of foreign language professional competence of future environmental designers and the characteristics of its components. The proposed system for the formation of foreign language professional competence of future environmental design specialists is structured according to a number of subsystems, including: target subsystem (goal and objectives); theoretical and methodological (philosophical, linguistic, pedagogical, psychological theories; methodological approaches); content-technological (stimulating-educational, cognitive-informational, communicative-activity, adaptive-integrating, innovative-creative, diagnostic-monitoring, effective-prognostic; subject-language integrated content of training (essence of the designer's profession, varieties and principles of design, typology of buildings and functional features of types, latest design-projecting tools, interior, finishing materials, lighting, style solutions, which involves the use of language means of its expression, characteristic of English-language professional design discourse (lexical-terminological units, speech patterns, grammatical structures) for the correct perception, understanding, implementation of professional-communicative tasks in English); forms of organization of training (practical classes, independent work), as well as modern teaching methods (stimulation and motivation, partially-search, research, control and self-control, integrated, interactive: creative, project, problem, team, interactive, situational tasks); teaching aids (Electronic educational and methodological complex, textbook "English for Designers", digital didactic tools, images, tables, associative schemes, mental maps, riddles, video fragments, puzzles, crosswords, etc.); diagnostic and effective (criteria: motivational-value, content-informational, activity-behavioral, personal-reflective and their indicators, levels of formation of foreign language professional competence (algorithmic, productive, creative), as well as the specified result - positive dynamics in the levels of formation of foreign language professional competence of future environmental design specialists.

Keywords: foreign language professional competence; future specialist; environmental designer; system; modelling.

Вступ

У сучасних умовах глобалізаційні процеси суттєво трансформують як теоретичні засади, так і практичні підходи до організації вищої освіти, що зумовлює зростання потреби в оновленні змісту та методів професійної підготовки. Особливо актуальним це стає у контексті формування компетентностей майбутніх дизайнерів середовища, які мають діяти в багатокультурному, полілінгвальному та технологічно насиченому просторі. Мова, як основний засіб людського спілкування, у глобалізованому світі набуває статусу ключового інструменту міжкультурного порозуміння, професійної взаємодії та презентації творчих ідей. Для дизайнерів середовища, які працюють на перетині естетики, функціональності та соціального контексту, володіння іноземними мовами відкриває доступ до міжнародних джерел знань, професійних дискурсів, актуальних тенденцій у сфері дизайну, а також сприяє ефективній комунікації з замовниками, колегами та експертами з різних країн. Актуальність проблеми іншомовної професійної підготовки фахівців у сфері дизайну середовища полягає не лише в потребі формування мовної компетентності, а й у формуванні здатності до культурної адаптації, критичного мислення та креативної комунікації, що є визначальними для успішної професійної реалізації в умовах глобалізованого світу.

Педагогічні дослідження слугують основою для розвитку теорії і практики педагогічної науки та освіти, зокрема й професійної підготовки майбутніх фахівців за різними спеціальностями. На наше переконання слід обґрунтувати систему формування

іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища, розпочинаючи із моделювання самої системи та обґрунтування доцільності включення до її структури відповідних підсистем. На основі вивчення джерельної бази дослідження з'ясовано, що до моделювання як одного із ефективних методів науково-педагогічних досліджень звертаються як вітчизняні [5; 14], так і зарубіжні [17; 18] науковці.

Чернишов та Соф'янц наголошують, що «у сучасній науці розрізняють поняття «модель», «моделювання», «модельне дослідження». Моделлю вважають відображення об'єкта, процес її створення – моделюванням, а використання в науці – модельним дослідженням і модельною практикою» [16, с. 15]. Наголошується, що модель – це «зменшене або збільшене відтворення чого-небудь; схема для пояснення якогось предмета, явища, процесу в природі і суспільстві» [10, с. 461].

Сам процес моделювання дослідники визначають як «метод дослідження об'єктів пізнання за їхніми моделями; побудову та вивчення моделей реальних предметів і явищ і конструйованих об'єктів для визначення або поліпшення їхніх характеристик, раціональних способів їхньої будови, керування ними та ін.» [2, с. 142]. Вовчаста наголошує, що «процес моделювання передбачає наявність трьох основних елементів: об'єкту дослідження; суб'єкту (дослідник); модель, що опосередковує відношення суб'єкта і об'єкта. Означення поняття «модель» передбачає багатозначність цього терміну, а також урахування сфери його дії та реальні можливості використання. Термін модель широко використовується у повсякденному житті, а по суті є загальнонауковим поняттям, оскільки відображає різні смислові значення, що вкладаються в дане поняття в залежності від сфери використання і від контексту, у зв'язку з яким воно використовується» [1, с. 249].

Формування мети статті. Метою статті є презентація системи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища та характеристика її компонентів.

Результати

На основі опрацьованих джерел стає очевидним, що модель – це створений дослідником образ певного педагогічного явища чи процесу, який відображає його сутність та основні характеристики, що уможливорює виконання досліджень, пов'язаних із виявленням змін у цьому явищі чи процесі під впливом певних факторів, чинників, обставин. Сам процес моделювання трактуємо як конструювання праобразу педагогічного явища чи процесу на основі врахування теоретичних знань та специфіки об'єктивної педагогічної дійсності.

Прикметно, що Вовчаста окреслює основні завдання моделювання, серед яких: «створення моделі (завдання найменш формалізується, оскільки не існує єдиного алгоритму для побудови моделей); дослідження моделі (завдання більш піддається формалізації, дозволяє використовувати методи дослідження різних класів моделей); використання моделі (конструктивне і конкретне завдання)» [1, с. 250].

У нашому дослідженні, спрямованому на теоретичне обґрунтування концепції формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища, моделювання відповідної системи формування їхньої іншомовної професійної компетентності та експериментальну перевірку її ефективності, варто змоделювати систему, яка б відображала її компоненти та функціональні зв'язки між ними. Варто наголосити, що у сучасних дисертаційних дослідженнях, які присвячені висвітленню різноманітних аспектів вивчення іноземної мови, іноземної мови професійного спрямування в умовах закладу вищої освіти, дослідники презентують розроблені системи (педагогічні, дидактичні, методичні тощо), що сфокусовані на формуванні окремих складових іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців.

Зокрема, Собченко вважає науково обґрунтованим підхід, за яким система трактується як «... об'єднання різноманітностей у єдине ціле на основі їхньої єдності. Обов'язковою вимогою до дидактичної системи є наявність у ній складових (компонентів), які визначаються як сукупність ієрархічно пов'язаних компонентів: цілей, змісту, функцій, принципів, видів, форм, методів, засобів, що утворюють єдину цілісну функціональну структуру, орієнтовану на досягнення цілей навчання. Елемент системи – найпростіша складова частина системи, яку умовно розглядають як неподільну. Поняття неподільності слід розглядати як умовне, що залежить від конкретних завдань. Адже складові частини цієї системи можуть виступати підсистемами, які мають своє самостійне призначення, цілі, завдання, методи, форми та засоби навчання. Отже, компоненти педагогічної системи виступають як самостійні системи» [13, с. 312].

Рогульська розглядає поняття «педагогічна система» і стверджує, що вона «безпосередньо орієнтована на реалізацію педагогічних функцій і являє собою єдність взаємопов'язаних та взаємодіючих педагогічних явищ (елементів), цілісно спрямованих на досягнення певного педагогічного результату. У більш широкому потрактуванні теоретиків педагогіки ця категорія конкретизована, як певна сукупність взаємопов'язаних засобів, методів і процесів, необхідних для створення організованого, цілеспрямованого педагогічного впливу на формування особистості, або як сукупність узгоджених, взаємопов'язаних у єдине ціле функційних педагогічних та інших за своєю природою (психологічних, управлінських, організаційних, матеріальних та ін.) явищ (підсистем, елементів), що позначаються на досягненні педагогічного результату та які цілеспрямовано використовують для цього» [11, с. 186-187].

Тур характеризує «систему формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності» (с. 226). Авторка підкреслює, що «педагогічна система формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності ... є підсистемою в системі вищого рівня – професійної підготовки студентів і має реалізуватися в межах складників комунікативної підготовки студентів (культурного, соціального, інформаційного, мовного, самоосвітнього), а також у всіх видах їхньої діяльності в ЗВО (навчальній, практичній (виробничій), науково-дослідній, самоосвітній, громадсько-виховній тощо)» [15, с. 217].

Такої ж позиції дотримується Пришляк, яка досліджуючи специфіку формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців соціономічних професій, зазначає, що «означену систему» слід трактувати «як підсистему професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічних професій, що має цілісний та циклічний характер, реалізується в усіх видах освітньої діяльності у ЗВО (навчальній, науково-дослідній, практичній, виховній, самоосвітній), охоплює сукупність взаємозв'язаних блоків і передбачає використання різноманітних форм, методів, засобів, підходів у процесі здійснення цілеспрямованого впливу на індивіда задля формування міжкультурної компетентності» [9, с. 269].

У дисертаційній роботі Пінчук приділено увагу моделюванню педагогічної системи, що презентує «взаємне проектування освітньої діяльності професорсько-викладацького складу й майбутніх учителів початкової школи, що має мету, зведену в систему форм і методів навчання та виховання, організованих відповідно до актуальних наукових теоретико-методологічних засад, послідовність їх практичної реалізації, та сприяє професійному становленню майбутніх фахівців, актуалізації творчої діяльності й формуванню іншомовної комунікативної компетентності. Функціонування педагогічної системи підпорядковане закономірностям, пов'язаним із внутрішньою будовою самої системи, коли зміна однієї чи декількох її компонентів зумовлює зміни всієї системи» [8, с. 227].

Прикметно, що у процесі розробки теоретико-методичних засад іншомовної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери, Павелків пропонує методичну систему, до складу якої входять такі складники, як «цільовий, змістовий, інструментальний, методологічний, контрольний-оцінний» [6, с. 276-277]. Обґрунтовуючи теоретичні та методичні особливості підготовки фахівців соціальної сфери на білінгвальній основі, Ситняківська пропонує побудову відповідної системи, що охоплює «цільовий, концептуальний, мотиваційний, змістовий, діяльнісно-технологічний, результативно-коригуючий конструкти» [12, с. 236].

Дослідницька увага Собченко сфокусована на дослідженні й розробці дидактичної системи змішаного навчання студентів філологічних спеціальностей у закладах вищої освіти, системотвірними складовими якої є «концептуально-цільовий, змістовно-технологічний, діагностично-результативний блоки» [13, с. 393]. Працюючи над створенням методичної системи навчання студентів української мови за професійним спрямуванням, Гуменюк, виокремлює нормативно-методологічний, організаційно-технологічний, діагностувально-результативний блоки» [3, с. 388].

Результати дослідження теорії і практики професійної підготовки філологів в університетах США дозволили Іконніковій увиразнити «законодавчо-нормативний, інституційно-управлінський, стратегічний, організаційний, цільовий, змістовий, технологічний, діагностичний, результативний, прогностичний компоненти» відповідної системи [4, с. 240]. У своїй роботі Панов обґрунтовує логічність визначення «цільового, змістового, операційно-діяльнісного, контрольного-результативного блоків» у процесі аналізу проблеми професійної підготовки технічних перекладачів [7, с. 249].

Беручи до уваги результати виконаних досліджень, висновуємо про доцільність використання комплексного підходу до моделювання системи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища.

Передусім, зауважимо, що для розробки системи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну середовища ми враховували те, що необхідно було взяти до уваги її затребуваність, що сформульована у соціальному запиті на професійну підготовку таких спеціалістів та вимогах сучасного ринку праці. Адже, як зазначалося, глобалізаційні процеси та міжнародні стандарти у галузі дизайну зумовлюють збільшення попиту на фахівців, здатних працювати в міжнародному контексті, налагоджувати співпрацю з іноземними замовниками, постачальниками або партнерами, що робить знання іноземної мови важливим для ефективної комунікації, а також ознайомлення та спрямування власної професійної діяльності на забезпечення відповідності світовим тенденціям в дизайні, екологічних практиках та архітектурі.

Очікується, що початкова професійна підготовка сучасного фахівця у сфері дизайну середовища забезпечить йому можливість розробляти інноваційні, естетичні та функціональні рішення для створення комфортного міського середовища, офісних просторів, громадських зон тощо. Відтак, оволодіння та використання іноземної мови презентує можливості для отримання доступу до великого обсягу інформації, ознайомлення з практикою, дослідженнями та інструментами, що використовуються в різних країнах. Не менш вагоме значення відводиться іноземній мові у системі професійної підготовки майбутніх дизайнерів середовища, що відкриває можливості для активної участі у розвитку та реалізації міжнародних проєктів, роботи у мультикультурних командах, а також продовження навчання й професійного розвитку, участі у міжнародних заходах тощо.

Для моделювання та побудови ефективної системи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну середовища ми проаналізували змістову специфіку та функціональні особливості професійного середовища та професійної діяльності дизайнерів середовища. Зважаючи на те, що об'єктом нашого дослідження є іншомовна професійна підготовка фахівців з дизайну

середовища у закладах вищої освіти України, опрацьовано нормативно-правову документацію, відповідно до якої функціонують заклади вищої освіти України, розробляються освітньо-професійні програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 022 Дизайн галузі знань 02 Культура і мистецтво.

Система формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну середовища структурована за низкою підсистем, серед яких цільова підсистема, теоретико-методологічна, змістово-технологічна та діагностико-результативна. Кожній із підсистем притаманна наявність власних компонентів, між яким встановлені функціональні зв'язки, на кшталт зв'язків, що встановлені між підсистемами, а також організаційно-педагогічними умовами, реалізація яких є одним із необхідних компонентів для забезпечення ефективності формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну середовища.

Цільова підсистема презентована метою, що передбачає формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища як компоненту їхньої професійної компетентності, та розглядається у дослідженні як критично важлива для забезпечення успішної професійної діяльності дизайнера середовища у сучасному глобалізованому світі. Йдеться про чітко визначену мету і завдання, які спрямовані як на задоволення запитів суспільства, так і вимог сучасного ринку праці та професійного середовища у сфері дизайну, а також забезпечення відповідності інтересам здобувачів освіти. Тобто йдеться про визначення довгострокової мети і завдань, як короткострокових цілей, досягнення яких призводить до її реалізації та передбачає наступне: здійснюється педагогічний вплив на здобувачів освіти з метою їх зацікавлення, формування їхнього усвідомлення потреби в оволодінні іншомовною професійною компетентністю; створюється конструктивне інформаційно-комунікаційне освітнє середовище, в якому здійснюється освоєння знань (лінгвістичного, культурологічного, професійного характеру) як компоненту іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища; використовуються сучасні методи навчання для забезпечення інтеракції у професійно-орієнтованому освітньому середовищі та формування відповідних умінь і навичок використання лінгвістичних, соціокультурних та професійних знань для налагодження комунікації і співпраці; забезпечується науково-методичний супровід формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища на основі авторських розробок навчального характеру.

Теоретико-методологічна підсистема, як складова системи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища, презентує такі компоненти, як авторська концепція, що традиційно охоплює методологічний, теоретичний та технологічний концепти. Також складовими цієї підсистеми є теорії і концепції з таких галузей знань, як філософія (екзистенціалізм, прагматизм, конструктивізм), лінгвістика (структуралізм, функціоналізм, лінгвокультуралізм), психологія (нативізм, когнітивізм, інтеракціонізм), педагогіка (таксономія Блума, концепція розвивального навчання, концепція проблемного навчання), що формують підґрунтя для формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища і методологічні підходи (особистісно орієнтований, компетентнісний, комунікативно-діяльнісний, культурологічний, аксіологічний, міждисциплінарний, технологічний).

Теоретико-методологічна підсистема системи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища презентує принципи, обґрунтовані у попередньому підрозділі, а також структурні компоненти іншомовної професійної компетентності дизайнерів середовища, серед яких мотиваційний, гносеологічний, діяльнісний та особистісний.

Щодо змістово-технологічної підсистеми, вона презентує функції, які виконує розроблена система формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища. До таких функцій віднесено:

– стимулювально-виховну, що передбачає зацікавлення, стимулювання студентів – майбутніх дизайнерів середовища до вивчення іноземної мови професійного спрямування, формування у них потреби у побудові цілісної системи знань та практичних умінь їх використання в освітньому середовищі, а згодом і в професійному, формування їхнього усвідомлення щодо необхідності оволодіння іноземною професійною компетентністю, що є невід’ємною складовою професійної компетентності сучасного фахівця зі сформованим світоглядом та загальнолюдськими й професійними цінностями і ставленням;

– пізнавально-інформаційну, за якою під час освітнього процесу організовується ефективна взаємодія його учасників у різних форматах з метою конструювання пізнавальних можливостей, розвитку когнітивних здібностей, наукового мислення, пізнавальних здатностей, розширення світогляду студентів з метою актуалізації власного потенціалу та самореалізації, побудови цілісної знаннєвої системи про мову, комунікацію у житті та професійній діяльності сучасної людини;

– комунікативно-діяльнісну, відповідно до якої освоєння іноземної мови професійного спрямування реалізується в умовах інтеракції та активного спілкування, що передбачає сформованість лінгвістичного, соціолінгвістичного та прагматичного компонентів іншомовної компетентності, і забезпечує можливість для взаємодії з іншими за допомогою рецептивних (аудіювання, читання) та продуктивних (говоріння і письмо) видів мовленнєвої діяльності;

– адаптаційно-інтегруючу, яка окреслює побудову академічної спільноти з чітко визначеними правами та обов’язками учасників освітнього процесу, що сприяє адаптації й інтеграції студентів в освітнє середовище, в якому наявні можливості для розвитку і застосування соціальних навичок: комунікації і співпраці, роботи в команді, емпатії, активного слухання, конструктивної критики, поваги до різноманітності, попередження та розв’язання конфліктів, критичного мислення, самоорганізації, гнучкості, етики й академічної доброчесності тощо;

– інноваційно-творчу, у контексті якої передбачено використання професійно-орієнтованих завдань, що не тільки сприяють формуванню іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища, але й розвитку їхнього інноваційного мислення, творчих здібностей, інтеграції знань з різних навчальних дисциплін з метою генерування нових ідей, розвитку й реалізації творчих проєктів, виконання нестандартних професійно орієнтованих завдань тощо;

– діагностично-моніторингову, що передбачає моніторинг та діагностику рівня освоєння знань, сформованості відповідних умінь і навичок, за допомогою яких здійснюється пошук, обробка, аналіз і синтез іншомовної інформації навчального, дослідницького, професійного характеру з метою її подальшого використання;

– результативно-прогностичну, що описує процедури і критерії визначення відповідності результатів навчання окресленим програмою цілям і на їх основі корегування навчальної діяльності, оцінювання якості освіти та освітньої діяльності, прогнозування майбутніх потреб студентів у контексті неперервного професійного розвитку.

Ця підсистема представлена змістом навчання, який ми характеризуємо як предметно-мовний інтегрований (сутність професії дизайнера, різновиди й принципи дизайну, типологія будівель та функціональні особливості видів, новітні засоби дизайн-проєктування, художньо-композиційні основи побудови інтер’єру, види оздоблювальних матеріалів і схеми освітлення, розмаїття стильових рішень, культурно історичні чинники розвитку інтер’єрів у сучасному світі, внесок відомих дизайнерів у

становлення галузі тощо, що передбачає застосування мовних засобів його вираження, характерних для англомовного професійного дизайн-дискурсу (лексико-термінологічні одиниці, мовленнєві шаблони, граматичні структури) для коректного сприймання, розуміння, реалізації професійно-комунікативних завдань англійською мовою), форми організації навчання (практичні заняття, самостійна робота), а також сучасні методи навчання, серед яких чільне місце займають (стимулювання і мотивації, частково-пошуковий, дослідницький, контролю і самоконтролю, інтегровані, інтерактивні: творчі, проєктні, проблемні, командні, інтерактивні (імітації, симуляції, ділові ігри), ситуативні (аналітичні, продуктивні, рольові) завдання).

Відомого, що вагому роль в освітньому процесі, зокрема й щодо формування іншомовної професійної компетентності сучасних фахівців, відводить засобам навчання. У контексті нашого дослідження модель системи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища передбачає використання засобів навчання (Електронний навчально-методичний комплекс, навчальний посібник "English for Designers", цифрові дидактичні інструменти, зображення, таблиці, асоціативні схеми, ментальні карти, загадки, відеофрагменти, головоломки, кросворди тощо).

До складу системи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну середовища включено діагностико-результативну підсистему. Вона презентує критерії (мотиваційно-ціннісний, змістово-інформаційний, діяльнісно-поведінковий, особистісно-рефлексивний), за показниками яких здійснюється вимірювання сформованості іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища за кількома рівнями – алгоритмічним, продуктивним, творчим. Також діагностико-результативна підсистема передбачає наявність такого компоненту як результат, який вбачаємо у позитивній динаміці у рівнях сформованості іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну середовища, як підтвердження гіпотези дослідження.

Прикметно, що усі перелічені підсистеми, що є компонентами системи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну середовища, безпосередньо пов'язані із виокремленими організаційно-педагогічними умовами, які обґрунтовано як обов'язкові обставини, необхідні для формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища у закладі вищої освіти: актуалізація і стимулювання майбутніх дизайнерів середовища до вивчення англійської мови професійного спрямування; оновлення змісту іншомовної професійної підготовки майбутніх дизайнерів середовища на основі принципу міждисциплінарної інтеграції; моделювання професійно-орієнтованих ситуацій на основі інтеракції; створення інформаційно-комунікаційного навчального середовища; розробка навчально-методичного забезпечення системи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів середовища.

Висновки

Отже, система формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну середовища структурована за низкою підсистем, серед яких: цільова підсистема (мета і завдання); теоретико-методологічна (філософські, лінгвістичні, педагогічні, психологічні теорії; методологічні підходи (особистісно орієнтований, компетентнісний, комунікативно-діяльнісний, культурологічний, аксіологічний, міждисциплінарний, технологічний); структурні компоненти іншомовної професійної компетентності дизайнерів середовища (мотиваційний, гносеологічний, діяльнісний та особистісний); змістово-технологічна (стимульовально-виховна, пізнавально-інформаційна, комунікативно-діялісна, адаптаційно-інтегруюча, інноваційно-творча, діагностично-моніторингова, результативно-прогностична; предметно-мовний

інтегрований зміст навчання (сутність професії дизайнера, різновиди й принципи дизайну, типологія будівель та функціональні особливості видів, новітні засоби дизайн-проектування, художньо-композиційні основи побудови інтер'єру, види оздоблювальних матеріалів і схеми освітлення, розмаїття стилевих рішень, культурно історичні чинники розвитку інтер'єрів у сучасному світі, внесок відомих дизайнерів у становлення галузі тощо, що передбачає застосування мовних засобів його вираження, характерних для англомовного професійного дизайн-дискурсу (лексико-термінологічні одиниці, мовленнєві шаблони, граматичні структури) для коректного сприймання, розуміння, реалізації професійно-комунікативних завдань англійською мовою); форми організації навчання (практичні заняття, самостійна робота), а також сучасні методи навчання, серед яких чільне місце займають (стимулювання і мотивації, частково-пошуковий, дослідницький, контролю і самоконтролю, інтегровані, інтерактивні: творчі, проєктні, проблемні, командні, інтерактивні (імітації, симуляції, ділові ігри), ситуативні (аналітичні, продуктивні, рольові) завдання); засоби навчання (Електронний навчально-методичний комплекс, навчальний посібник "English for Designers", цифрові дидактичні інструменти, зображення, таблиці, асоціативні схеми, ментальні карти, загадки, відеофрагменти, головоломки, кросворди тощо); діагностико-результативна (критерії: мотиваційно-ціннісний, змістово-інформаційний, діяльнісно-поведінковий, особистісно-рефлексивний та їхні показники, рівні сформованості іншомовної професійної компетентності (алгоритмічний, продуктивний, творчий), а також означений результат – позитивна динаміка у рівнях сформованості іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців з дизайну середовища.

Список використаних джерел

1. Вовчаста, Н. Я. (2019). *Теоретичні і методичні засади професійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців цивільного захисту* (Дисертація д-ра пед. наук: спеціальність 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти). Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.
2. Гончаренко, С. У., Радул, В. В., Дубінка, М. М., & et al. (2004). *Соціолого-педагогічний словник*; В. В. Радул (ред.). Київ: «ЕксОб».
3. Гуменюк, І. М. (2023). *Методична система навчання студентів української мови за професійним спрямуванням у педагогічних закладах вищої освіти*. (Дисертація д-ра пед. наук: спеціальність 13.00.02 Теорія і методика навчання (українська мова). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника; Одеса: Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського.
4. Іконнікова, М. В. (2019). *Теорія і практика професійної підготовки філологів в університетах США*. (Дисертація д-ра пед. наук: спеціальність 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти). Хмельницький: Хмельницький національний університет.
5. Осадчий, І. Г. (2016). Педагогічне моделювання: що важливо знати педагогу?. *Народна освіта*, 1, 60-68.
6. Павелків, К. М. (2020). *Теоретичні і методичні засади іншомовної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери в умовах освітнього середовища університету*. (Дисертація д-ра пед. наук: спеціальність 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти). Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет.
7. Панов, С. Ф. (2021). *Теоретико-методичні основи професійної підготовки технічних перекладачів у вищих навчальних закладах*. (Дисертація д-ра пед. наук: спеціальність 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти). Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.
8. Пінчук І. О. (2021). *Система формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи у процесі професійної підготовки*

(Дисертація д-ра пед. наук: спеціальність 13.00.04 Теорія та методика професійної освіти). Глухів: Глухівський національний педагогічний університет ім. О. Довженка.

9. Пришляк, О. Ю. (2021). *Теорія і методика формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців соціономічних професій*. (Дисертація д-ра пед. наук: спеціальність 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти). Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.

10. Пустовіт, Л. О. (2000). *Словник іношомовних слів*. Київ: Довіра: УНВЦ «Рідна мова».

11. Рогульська, О. О. (2020). *Теорія і практика підготовки майбутніх учителів іноземних мов в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів вищої освіти*. (Дисертація д-ра пед. наук: спеціальність 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти). Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

12. Ситняківська, С. М. (2019). *Теорія і методика підготовки фахівців соціальної сфери на білінгвальній основі в університетах*. (Дисертація д-ра пед. наук: спеціальність 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти). Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка.

13. Собченко, Т. М. (2021). *Дидактична система змішаного навчання студентів філологічних спеціальностей у закладах вищої освіти*. (Дисертація д-ра пед. наук: спеціальність 13.00.09 Теорія навчання). Харків: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди; Полтава: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка.

14. Столяренко, О. В. (2015). *Модельювання педагогічної діяльності у підготовці фахівця: навчальний посібник*. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД».

15. Тур, О. М. (2019). *Теоретичні і методичні засади формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності в процесі професійної підготовки*. (Дисертація д-ра пед. наук: спеціальність 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти). Харків: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди.

16. Чернишов, О., & Соф'янець, Е. (2011). Модельювання післядипломної педагогічної освіти на засадах неперервності професійного розвитку. *Рідна школа*, 4-5, 14-18.

17. Bagiyan, A. Y., Shiryaeva, T. A., Tikhonova, E. V., & Mekeko, N. M. (2021). The real value of words: how target language linguistic modelling of foreign language teaching content shapes students' professional identity. *Heliyon*, 7(3). Retrieved from: [https://www.cell.com/heliyon/fulltext/S2405-8440\(21\)00684-8](https://www.cell.com/heliyon/fulltext/S2405-8440(21)00684-8)

18. Dewaele, J. M., Saito, K., & Halimi, F. (2022). How teacher behaviour shapes foreign language learners' enjoyment, anxiety and attitudes/motivation: A mixed modelling longitudinal investigation. *Language Teaching Research*. Retrieved from: <https://eprints.bbk.ac.uk/id/eprint/48150/3/48150.pdf>